

REFERAT Miljø- og teknikudvalget 2022-2025 d. 14-06-2022

Mødedato Tirsdag d. 14. juni 2022 kl. 15:00

Mødested Randers Naturcenter

Indholdsfortegnelse

Introduktion til spildevand og vandforsyning.....	3
Værum-Ørum Kraftvarmeværk - projektforslag for træpillekedel.....	4
Vestergrave 18 i Randers - Forbud mod nedrivning.....	6
Strategi for ladeinfrastruktur i Randers Kommune 2022.....	9
Serviceniveau for de grønne områder i daginstitutioner.....	11
Evaluerings af vintertjenesten 2022.....	14
Status på Ressource- og Affaldsplan 2027.....	17
Landskabsstrategi for Nørreådal.....	19
Dispensation til avanceret vandbehandling på Krstrup Vandværk.....	22
Vandløbsindsatsen samt tiltag for flere fisk i Randers Fjord og Gudenåen.....	24
Etablering af de første klimaskove i samarbejde med Klimaskovfonden.....	27
Etablering af ny personalebygning på Randers Naturcenter.....	29
Høringssvar til politisk høring af harmonisering af Midttrafiks Flextrafik.....	31
Forslag til justering af kompetenceplan for Randers Kommune.....	33
Nick Zimmermann (DF) anmoder på vegne af et samlet udvalg om drøftelse vedr. den trafikale situ	35
Erik Bo Andersen (Østbroen) - Anmoder om drøftelse af tilgængelighed på Thors Bakke.....	36
Bo Vestergaard (C) anmoder om drøftelse af fremtidig vintertjeneste.....	37
Gensidig orientering.....	38

Punkt 78: Introduktion til spildevand og vandforsyning

09.00.00-P00-4-21

Resume

Som led i introduktionsprogrammet for miljø- og teknikudvalget præsenteres udvalget for forsyningsområdet. Udvalget er myndighed for spildevandsforsyningen og vandforsyningen, og skal i den funktion sikre rent drikkevand til alle og en bortledning af spildevand og overfladevand, der ikke belaster miljøet eller udgør en fare for sundheden.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget:

1. at miljø- og teknikudvalget tager introduktionen til efterretning

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Som led i introduktionsprogrammet for miljø- og teknikudvalget præsenteres udvalget for forsyningsområdet. Udvalget er myndighed for spildevandsforsyningen og vandforsyningen, og skal i den funktion sikre rent drikkevand til alle, samt bortledning af spildevand og overfladevand, der ikke belaster miljøet eller udgør en fare for sundheden.

Som del af introduktionen, vil udvalget besøge Verdo Vand A/S på Vilstrup Vandværk, som vil præsentere deres aktiviteter som vandforsyningsselskab for udvalget. Herefter vil udvalget blive præsenteret for eksempler på håndteringen af overfladevand i Randers kommune. Introduktionen vil derudover omfatte en gennemgang af de centrale kommunale myndighedsopgaver indenfor området, herunder de sektorplaner som udvalget er forpligtiget til at udarbejde, og som fastsætter rammerne for forsyningselskabernes opgaveløsning. Denne del af introduktionen forventes at blive gennemført i bussen.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Program - MTU besigtigelsestur 14 juni 2022

landskabsstrategi Nørreådal_mtu_14.06.22

Punkt 79: Værum-Ørum Kraftvarmeværk - projektforslag for træpillekedel

13.03.01-P19-4-22

Resume

Værum-Ørum Kraftvarmeværk A.m.b.a. har ansøgt om godkendelse af et projektforslag for etablering af en 1,5 MW træpillekedel. Anlægget etableres ved det eksisterende solvarmeanlæg ved Hammelvej 127B, syd for Haslund.

Træpillekedlen skal understøtte udfasning af naturgas og gøre varmeprisen mere robust overfor stigende gaspriser. Anlægget forventes i drift allerede i vintersæsonen 2022/2023.

Projektforslaget bidrager positivt til målet i Klimaplan 2050 om grøn omstilling af den kollektive varmeforsyning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget

1. at kommunen meddeler godkendelse af det ansøgte projektforslag, såfremt partshøringen ikke giver anledning til ændringer.

Beslutning

Godkendt med 6 for. Imod stemte Frida Valbjørn Christensen.

Sagsfremstilling

Randers Kommune har modtaget en ansøgning om godkendelse af et projektforslag for etablering af en 1,5 MW træpillekedel hos Værum-Ørum Kraftvarmeværk. Projektforslaget findes i bilag 1.

Projektforslaget er udarbejdet med hjemmel i varmeforsyningsloven, og godkendelse sker efter projektbekendtgørelsen.

Værket leverer i dag fjernvarme til mere end 360 husstande i Jebjerg, Væth, Værum og Haslund.

Konverteringen fra naturgas til fjernvarme er i fuld gang i Haslund og nye forbrugere bliver hver uge koblet på fjernvarmenettet. Hertil er der godkendt projektforslag for tilslutning af ca. 100 nye boliger i Haslund.

Træpillekedlen vil sikre, at en øget varmeproduktion på værket kan ske uafhængigt af naturgas. Samtidig bliver varmeprisen mindre sårbar overfor stigende naturgaspriser.

Anlægget forventes at være idriftsat til vintersæsonen 2022/2023.

Anlægget placeres ved det eksisterende solvarmeanlæg ved Hammelvej 127B. Kedlen placeres i en teknikbygning i tilknytning til det eksisterende varmeværk. Bygningen skal fremadrettet huse både træpillekedel og varmepumpe. Varmepumpen er godkendt på miljø- og teknikudvalgets møde den 1. marts 2022.

Der er udført beregninger på konsekvenserne af projektet for selskabs-, forbruger- og samfundsøkonomi samt energi- og miljøforhold. Der er regnet med en reference, svarende til det eksisterende varmesystem og et projekt, svarende til referencen suppleret med en ny træpillekedel.

Forvaltningen har vurderet projektforslaget efter varmeforsyningsloven og tilhørende projektbekendtgørelse. Der er foretaget en konkret energimæssig, miljømæssig, selskabs- og samfundsøkonomisk vurdering. Forvaltningen vurderer, at der i projektforslaget er redegjort tilstrækkeligt for de valgte forudsætninger, og at forudsætningerne er holdbare.

Projektforslaget udviser en positiv samfundsøkonomi på ca. 1,2 mio. kr. (beregnet over en periode på 20 år). Projektet vurderes således at være det samfundsøkonomisk mest fordelagtige, og indstilles på denne baggrund til politisk godkendelse.

Forud for meddelelse af den endelige projektgodkendelse sendes projektforslaget i 4 ugers partshøring hos Evida.

Projektforslaget er omfattet af reglerne om screening af konkrete projekter efter miljøvurderingsloven. Forvaltningen vurderer, at projektet ikke vil medføre væsentlige indvirkninger på miljøet. Afgørelse vedrørende miljøvurdering af projektforslaget meddeles og annonceres parallelt med projektgodkendelsen.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Projektforslag 1,5 MW fliskedel VOKV.pdf

Punkt 80: Vestergrave 18 i Randers - Forbud mod nedrivning

01.10.00-P19-1-22

Resume

Forvaltningen har modtaget en ansøgning fra Sinding & Co Ejendomsadministration A/S om at nedrive samtlige bygninger på Vestergrave 18, 8900 Randers C, hvor Randers Handsker har haft virksomhed. Virksomheden har fuldmagt fra ejer.

Forvaltningen har forelagt sagen til udtalelse ved bevaringsudvalget samt sendt et varsel om afslag til ansøger.

Miljø- og teknikudvalget skal tage stilling til, om nedrivningen skal tillades helt eller delvist, eller om udtalelsen fra bevaringsudvalget skal følges.

Afslag til det ansøgte vil indebære, at der nedlægges et forbud efter planlovens §14, hvorefter Randers Kommune vil have et år til at fremlægge et forslag til lokalplan, der sikrer mod nedrivning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget;

1. at der udstedes forbud mod fuldstændig nedrivning af bebyggelsen med begrundelse i bebyggelsens bevaringsværdi og kulturhistoriske betydning, samt at der udarbejdes et lokalplansforslag med forbud om nedrivning, eller
2. at der udstedes forbud mod nedrivning af forhuset og bagbygninger med begrundelse i bebyggelsens bevaringsværdi og kulturhistoriske betydning, samt at der udarbejdes et med forbud om nedrivning. Ansøgning om nedrivning tillades for tørreladen med begrundelse i, at den er funktionel svær at anvende, eller
3. at der udstedes forbud mod nedrivning af forhuset med begrundelse i, at forhuset er bevaringsværdigt og har væsentlig betydning for gaden udtryk, samt at der udarbejdes et lokalplansforslag med forbud om nedrivning. Ansøgning om nedrivning af bagbygninger og tørrelade imødekommes, eller
4. at ansøgning om nedrivning imødekommes.

Beslutning

Udvalget ønskede en drøftelse af sagen i byrådet, og begærede derfor sagen i byrådet med standsningsret med bemærkning om, at der skal lægges vægt på det samlede, historiske gadeforløb, indgangen til Randers midtby og muligheden for huludfyldning, og at der bliver taget stilling til, om der skal udarbejdes en samlet planlægning for området mellem Hospitalsgade, Laksetorvet og Vestergrave.

Sagsfremstilling

Ansøgning

Forvaltningen har modtaget en ansøgning fra Sinding & Co Ejendomsadministration A/S om at nedrive samtlige bygninger på Vestergrave 18, 8900 Randers C, hvor Randers Handsker har haft virksomhed. Ansøger har fuldmagt fra ejer.

Forvaltningen har gennem de seneste år løbende fået henvendelser fra ansøger omkring udvikling af Odinsgade 4, som ligger umiddelbart syd for Vestergrave 18. Ansøger har nu udvidet denne forespørgsel med Vestergrave 18 for dermed at opnå et større projektområde. Ansøger ønsker at anvende projektområdet til blandet bolig- og erhverv, hvor der er krav til opholdsarealer og parkering, se bilag 1 for kort og fotos. Området henligger i dag som grusparkering.

Ejendommens historie

Ejendommen har tjent som domicil for den nu 210 år gamle Randers Handskefabrik fra 1931 til 2020, hvor den flyttede til Strømmen Stationsbygning. Museum Østjylland og Slots- og kulturstyrelsen har beskrevet virksomhedens- og handskeindustriens historie samt arkitektur i bilag 2.

Planforhold og anden lovgivning

Forhuset mod Vestergave 18 er registreret med en bevaringsværdi på 3 efter SAVE metoden. Bevaringsværdige bygninger med en værdi mellem 1-4 er optaget i Kommuneplan 2021, jf.

bygningsfredningslovens §17. Ejendommen er en del af kulturmiljøet, som omfatter "Randers' historiske bykerne og broerne". Det centrale er samspillet mellem den historiske bykerne og de smalle, krumme gader samt torve, der er af høj byarkitektonisk kvalitet.

Ejendommen Vestergrave 18, 8900 Randers C er omfattet af lokalplan 304 fra 2002 for Hospitalsgade II og lokalplan 309 fra 2003 for Randers Midtby. Disse lokalplaner skal sikre, at eksisterende bevaringsværdige bygninger ikke nedrives eller ændres væsentlig i strid med bebyggelsens oprindelige karakter og udseende. Derudover skal eksisterende karakteristisk bebyggelse, der arkitektonisk og kulturhistorisk er af betydning for en ejendom, karré, gård- eller byrum, bevares.

Forvaltningen vurderer, at den ønskede nedrivning er i strid med lokalplan 304 og 309 formålsbestemmelser. Da disse ikke er yderligere uddybet i lokalplanerne, vurderer forvaltningen, at de eksisterende lokalplaner ikke indeholder hjemmel til at afslå ansøgningen med baggrund i den gældende planlægning. Hindring af den ønskede nedrivning forudsætter derfor et varsel om forbud efter planlovens §14. Forvaltningen varslede dette forbud mod nedrivning til ansøger den 3. maj 2022 inkl. en to ugers partshøring, som sluttede den 17. maj 2022.

Partshøring

Tidligere ejer af Randers Handskefabrik og nuværende ejer af ejendommen Vestergrave 18, har fremsendt et partshøringssvar, som kan ses i bilag 3. Ejer beskriver, at de ikke synes, at bygningen indeholder materiale-, arkitektoniske- eller historiske værdier.

Ansøger, Sinding & Co Ejendomsadministration A/S, har fremsendt et ingeniørnotat, som fremgår af bilag 4. Notatet indeholder en vurdering af, hvorvidt bygningerne kan omdannes til tidsvarende boliger. Notatet er udarbejdet på baggrund af bygningstegninger fra 1939 og en indledende forurenings screening fra feb. 2022, som har fokus på de historiske aktiviteter på ejendommen. Ingeniørfirmaet har ikke besøgt ejendommen. Ingeniørnotatet fremhæver flere punkter, hvor de vurderer, at der er behov for yderligere undersøgelser. Deres grove estimat, på en renovering af den i grundplan 600 m² store bygningsmasse i op til 3 etager, er omkring 30 mio. kr. i bygningsarbejder.

Bevaringsudvalgets anbefaling

Randers Kommunes rådgivende bevaringsudvalg havde sagen til behandling den 23. februar 2022 og anbefaler følgende: *Forhuset er væsentlig for gadeforløbet. Ejendommen har desuden en lang historie som garveri og handskemageri. Ejendommen bør bevares i sin helhed. Museet undersøger om tørreladen er den sidst bevarede i Danmark og dermed kan underbygge, at der rejses en fredningssag.*

Museum Østjylland har i forlængelse af bevaringsudvalgets anbefaling taget kontakt til fredningsmyndigheden, Slots- og Kulturstyrelsen, om tørreladen kunne fredes.

Slots- og Kulturstyrelsen har ikke umiddelbart valgt at gøre dette, men de har i stedet fremsendt førnævnte skrivelse, som er i bilag 2.

Offentlig bekendtgørelse

I henhold til bygningsfredningsloven skal nedrivningsansøgninger på bevaringsværdig bebyggelse udsendes i en offentlig bekendtgørelse i 4-6 uger. Randers Kommune har haft denne sag i offentlig bekendtgørelse fra den 4. maj til den 1. juni 2022.

I denne periode har ni borgere og den lokale bevaringsforening, By og Land, skrevet til kommunen at de ikke ønsker handskefabrikken nedrevet. To borgere har givet tilkendegivelse om at de ønsker bygningerne nedrevet.

By og Land beskriver, at det er et udpeget regionalt industriminde og repræcenterer den tidlige købstadindustri og den samfundsmæssige udvikling i Randers. By og Land er overbevist om, at bygningsanlægget er velegnet til ombygning og at nybyggeri ved siden af kan tilpasses de eksisterende historiske bygninger og dermed løfte området og gøre det mere interessant. Borgere beskriver bygningerne som tidstypiske bygninger, som skal ses i sammenhæng med bybilledet. Det nævnes også at andre provinsbyer har opnået bevarelse og fremhævelse af markante, historiske bygninger, så hvorfor skal Randers ikke denne gang være foregangs byen, der har fokus på bevaring. Når bygninger og kvarterer nedrives udslettes historien og det historiske Randers kommer aldrig tilbage. En par af borgerne mener at forhuset er det vigtigste at bevare.

De to borgere, som mener det kan nedrives, beskriver henholdsvis at bygningerne er for svære at omdanne til boliger i forhold til tilgængelighed og ønsker nybyggeri til city-nære seniorboliger.

Se alle bemærkninger i bilag 5.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at projektområdet indeholder udviklingsmæssige kvaliteter til gavn for byen, og er derfor positive overfor ansøgers intentioner om, at området skal omdannes til blandet bolig og erhvervsområde. Projektområdet kan med fordel bebygges, så der opstår en fortætning i området, der i dag fremstår som et overskudsareal i byen. En opstrammende randbebyggelse mod Vestergrave ved siden af Vestergrave 18 vil gavne de bymæssige kvaliteter i området. Forvaltningen vurderer samtidig, at der er væsentlige kulturhistoriske kvaliteter i Vestergrave 18, hvorfor forvaltningens anbefaling er, at den tidligere handskefabriks bygninger indarbejdes i omdannelsen af projektområdet. Vurderingen er, at forhuset har den største bevaringsmæssige værdi og er væsentlig for oplevelsen af gadeforløbet langs Vestergrave. Såfremt det besluttet at nedrive ejendommen, anbefaler forvaltningen, at der videreføres bebyggelse langs Vestergrave.

Forvaltningen anbefaler, at baggårdsbygningerne bevares med begrundelse i ejendommens samlede kulturhistoriske betydning. Bagbygningerne kunne eventuelt anvendes til sekundære formål i forbindelse med et bolig- og erhvervsprojekt. Besluttet disse nedrevet, er det vigtigt, at ny bebyggelse sker med arkitektonisk tilpasning i udformning, skala, placering og orientering på grunden, så det genkendelige og samhörigheden til forhuset og bebyggelsesstrukturen opretholdes.

Forvaltningen vurderer, at tørreladen kan være svær at indpasse i et udviklingsprojekt, da det ved bevarelse umiddelbart vil være svær at tildele en funktion. Tørreladen vil med sin udformning med lodret træbeklædning med mellemrum for ventilation til datidens anvendelse sandsynligvis fremstå som en museal genstand.

Se fotos af hele bebyggelsen i bilag 1.

Økonomi

Et afslag på ansøgning om nedrivning efter vedtagelse af en bevarende lokalplan, kan i yderste konsekvens medføre en overtagelsespligt for kommunen. Det forudsætter, at ejeren kan godtgøre, at der pga. bevaringsværdien er et væsentligt misforhold mellem ejendommens afkastningsgrad og afkastningsgraden for ejendomme med lignende beliggenhed og benyttelse, som ikke er omfattet af et nedrivningsforbud. Manglende vedligeholdelse kan umiddelbart ikke lægges til grund for overtagelsespligt. Det medfører efter praksis ikke overtagelsespligt, at det bedre kan betale sig at nedrive, end at anvende eksisterende bygningsmasse. Det er derfor forvaltningens umiddelbare vurdering, at kommunen i den konkrete sag ikke vil være overtagelsespligtig for ejendommen.

I forbindelse med en eventuel igangsætningssag for en bevarende lokalplan, som indeholder et nedrivningsforbud af hele eller dele af Vestergrave 18's bebyggelse, vil forvaltningen få belyst mulighed for overtagelsespligt nærmere med ekstern juridisk bistand.

Bilag

Kort og fotos

Museum Østjylland og Slots- og Kulturstyrelsen

Partshøring ejer

Ingeniørnotat

Offentlig bekendtgørelse - bemærkninger fra offentligheden

Vestergrave 18 i Randers - Ansøgning om nedrivning_mtu_14.06.22

Punkt 81: Strategi for ladeinfrastruktur i Randers Kommune 2022

01.00.00-G01-75-22

Resume

Området for ladestander og elbiler er under rivende udvikling både i forhold til efterspørgsel, ladestander, udbyder, lovgivning m.m.

Den 10. marts 2020 trådte ladestanderbekendtgørelsen i kraft. Ladestanderbekendtgørelsen stiller bl.a. krav om etablering af ladestander på p-pladser tilknyttet ikke-boligejendomme, hvor der er mere end 20 p-pladser. Kravet betyder, at der skal sættes ladestander op på kommunale p-pladser i forbindelse med skoler, institutioner, idrætshaller og lignende. Kravet skal være opfyldt inden 1. januar 2025.

Forvaltningen har udarbejdet en strategi for etablering af ladeinfrastruktur til elbiler på offentlige arealer frem mod 2030 foranledet af klimaplanen 2050 og ladestanderbekendtgørelsen.

Forvaltningen anbefaler, at der opsættes ladestander på i alt 62 placeringer i Randers Kommune.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø og teknikudvalget:

1. at udvalget godkender strategi for ladeinfrastruktur i Randers Kommune 2022, herunder igangsættelse af udbud

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

I Klimaplan 2050 er der mål om, at kommunen udarbejder en elbil-strategi med handleplan og plan for partnerskaber, hvori fremtidens optimale ladeinfrastruktur planlægges.

Kommunen ønsker, at skabe gode lade muligheder for elbiler, da elbilen styrker den bæredygtige bevægelse i samfundet. Kommunen kan bidrage hertil ved at tillade opstilling af lade muligheder, således placeringen er i god balance mellem, hvor behovet for opladning er størst samt sikring af en geografisk god dækning.

For at imødekomme den bæredygtige bevægelse har forvaltningen fået udarbejdet:

- En fremskrivning af antallet af elbiler i kommunen frem mod 2030
- En beregning af hvor mange ladestander af, hvilke ladetyper der vil være behov for i kommunen.
- En analyse af kommunens lovpligtige ladestander
- En udpegning af lovpligtige ladestander placeringer samt en udpegning af de mest hensigtsmæssige placering på de offentlige arealer.

I Randers Kommune har 90% af borgerne mulighed for opladning på egen grund. Det betyder, at de primært vil oplade hjemme ved deres egen bolig. De resterende 10% bor enten i etageejendomme eller i byhuse uden egen p-plads. Flere af de større boligforeninger er i gang med at opsætte ladestander eller udarbejde en plan herfor.

Det forventes også, at en lang række aktører, f.eks. vejdirektoratet, kirker, tankstationskæder, supermarkeder og øvrige virksomheder sætter ladestander op. Det forventes derfor, at eksterne aktører vil dække behovet for lynladere og hurtigladere, og at kommunen primært opsætter normalladere. Disse ladestander har også den fordel, at de er billigere og belaster elnettet mindst muligt. For at understøtte den grønne omstilling for virksomheder og boligforeninger har Randers Kommune indgået en partnerskabsaftale med Park Private vedrørende opsætning af ladestander. Partnerskabsaftalen omhandler de private virksomheder og boligforeningers interesser for opsætning af ladestander.

Det vurderes, at der skal opsættes ladestander på omkring 49 lovpligtige ladestanderplaceringer inden 1. januar 2025. Langt de fleste af disse ladestander vil blive offentligt tilgængelige og dermed i høj grad bidrage til en geografisk bredt dækkende ladeinfrastruktur i Randers Kommune. Analysen anslår, at der behov for yderligere 13 ladestanderplaceringer i Randers Kommune.

Som nævnt går udviklingen hurtigt på flere fronter, hvorfor det er vigtigt, at kommunen nøje observerer udviklingen og er i løbende dialog med aktørerne. Strategien vil herfor blive revideret om 2- 4 år. Strategien for

ladeinfrastruktur i Randers Kommune omfatter ikke ladestandere til kommunens egen bilflåde, da denne er omfattet af Randers Kommunens transportstrategi.

Strategi for ladeinfrastruktur i Randers Kommune 2022 sendes til §17 stk. 4 udvalget for bæredygtighed i Flodbyen og Randers Kommune til orientering.

Økonomi

Der gennemføres et udbud, for at få overblik over, hvilke kommunalt ejede arealer, der kan være af kommerciel interesse for at opstille ladere på. Udbuddet vil afdække, om de offentligt tilgængelige ladestandere kan etableres uden kommunal medfinansiering. Udbuddet gennemføres efter direktivet om tildeling af koncessionskontrakter. Reglerne om koncession anvendes ved projekter, hvor betalingen for arbejdet udgøres af en ret til at opnå indtjening fra det, der anlægges. Etablering, drift og vedligehold af ladestanderne vil således være omkostningsneutral for kommunen.

Hvis udbuddet efter koncessionsdirektivet viser, at det ikke er muligt, at etablere alle ladestandere uden kommunal medfinansiering, kan kommunen søge midler fra en statslig pulje inden 31. oktober 2022. Kommunen kan opnå medfinansiering på 50 % af den totale kommunale betaling.

Bilag

Strategi for ladeinfrastruktur i Randers Kommune 2022

Ladestanderstrategi_mtu_14.06.22

Punkt 82: Serviceniveau for de grønne områder i daginstitutioner

82.00.00-G01-2-21

Resume

Ejendomsservice overtog i forbindelse med sin etablering i 2015 ansvaret for den grønne vedligeholdelse af udearealerne ved daginstitutionerne.

Der blev dog kun overført et begrænset budget til Ejendomsservice på cirka 700.000 kr., da opgaverne i høj grad havde været løst ved forældrehjælp eller af pædagoger. Der forelå herfor ikke en økonomisk opgørelse af forbruget til grønvedligehold.

Indenfor det afsatte budget kan Ejendomsservice ikke levere et acceptabelt serviceniveau for daginstitutionerne. Der kan kun laves vinterbekæmpelse og hvis der er et restbudget, en smule hækkлипning. Sagen har været drøftet med daginstitutionsområdet løbende, da der har været frustrationer over vedligeholdelsesniveauet.

Ejendomsservice har opgjort, at det vil koste cirka 1,9 mio. kr. ekstra at levere et serviceniveau lignende niveauet for skolerne.

Det foreslås, at Ejendomsservice i 2022 anvender 1 mio. kr. mere end afsat i budgettet for at lave de mest presserende opgaver og at der i 4. kvartal 2022 tages stilling til serviceniveauet for grøn vedligeholdelse for daginstitutionerne.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget,

1. at det godkendes, at Ejendomsservice i 2022 overskrider sit budget med 1 mio. kr. til den mest nødvendige grønne vedligeholdelse af daginstitutionerne.
2. at der i 4. kvartal 2022 fremlægges forslag til serviceniveauer for den ydelse, som Ejendomsservice yder kommunens institutioner, skoler, sociale tilbud etc.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Før etableringen af Ejendomsservice fik daginstitutioner løst deres grønne opgaver på forskellig vis indenfor deres eget budget. Med grønne opgaver menes opgaver såsom græsklipning, hækkлипning, lugning men også vinterbekæmpelse.

Der findes eksempler på, at grønne opgaver dengang blev løst ved forældrehjælp, af pædagoger i arbejdstiden og helt andre løsninger. Der var derfor ikke afsat et ensartet budget til grøn vedligeholdelse på tværs af daginstitutioner som umiddelbart kunne sammenlignes og samles i ét budget til brug for Ejendomsservice.

På baggrund heraf blev der overført et budget til Ejendomsservice til grøn vedligeholdelsesopgaver på cirka 700.000 kr. Budgettet på 700.000 dækker knapt de udgifter der er forbundet med en gennemsnitlig vinterbekæmpelse og er der en mindre rest tilbage, bliver denne anvendt til hækkлипning.

Vinterbekæmpelsen er en "skal" opgave, der varetages af en ekstern leverandør efter afholdt udbud.

Serviceniveauet for udearealerne på daginstitutionsområdet består idag af følgende:

Opgavetype	Beskrivelse	Tilstandskrav
Glatførebekæmpelse	Fremkommelighed for de ansatte og brugere på daginstitutionen Beskrevet i Regulativ for vintertjeneste fra Randers kommune.	Indsatsen iværksættes og udføres ud fra en konkret behovsvurdering.
Hækkлип	Frekvens: 1 gang årligt, forudsat at der er	Hækken skal fremtræde sammenhængende og sund

overskydende budget hertil.

Økonomi til grøn vedligehold på dagtilbudsområdet i 2022

Det foreslås, at Ejendomsservice i indeværende år vil foretage en nødtørftig vedligeholdelse af de grønne områder på dagtilbudsområdet. Der ønskes derfor en accept af, at opgaven løses i 2022 af Ejendomsservice med en budgetoverskridelse i størrelsesorden 1 mio. kr.

Ejendomsservice vil indenfor budgetrammen på 1. mio.kr. foretage følgende:

Opgavetype	Beskrivelse	Tilstandskrav	Frekvens	Pris
Græsklip	Genopretning og vedligeholdelse	Plejen retter sig mod regulering af væksten.	Slåning af græs hver 14. dag i vækstsæsonen (ca. 20 gange årligt)	Kr. 500.000
Kantskæring, Beskæring af buskads og træer, Bekæmpelse af ukrudt, Renholdelse af fliser	Genopretning og vedligeholdelse	Plejen retter sig mod regulering af væksten.	1 gang årligt	Kr. 500.00

Fastsættelse af serviceniveau

Inden for det nuværende budget kan løbende behov for eksempelvis græsklip, beskæring af buskads og træer, bekæmpelse af ukrudt samt renholdelse af fliser på dagtilbudsområdet ikke imødekommes.

Ønskes der et serviceniveau til udendørs grøn og grå vedligeholdelse lignende skolerne skal budgettet tilpasses, som det fremgår af nedenstående tabel:

Opgavetype	Beskrivelse	Tilstandskrav	Frekvens	Pris
Græsklip	Græsflader	Plejen retter sig mod regulering af væksten.	Slåning af græs hver 14. dag i vækstsæsonen (ca. 20 gange årligt)	Kr. 604.800
Kantskæring	Græskanter stikkes op til blomsterbede, bassiner, faste belægninger, sportsbelægninger og faldunderlag.	Græskanter mod belægning rettes ind	1 gang årligt	Kr. 58.800
Beskæring af buskads og træer	Beskæres således de ikke beskadiger bygninger.	Buskads må ikke genere færdsel og oversigtsforhold. Træerne må ikke genere færdsel. Træerne må ikke have berøring med bygninger.	1 årlig beskæring	Kr. 75.300
Bekæmpelse af ukrudt	Bekæmpelse af ukrudt i bede.	Der må forekomme mindre mængder af synligt ukrudt og mindre samlinger af løv.	Hver 4 uge i vækstsæsonen	Kr. 271.200

Renholdelse af fliser	Bekæmpelse af ukrudt samt renholdelse af fliser for sand og visne blade.	Vedligeholdelsen sigter imod at sikre fremkommeligheden samt at belægningen fremtræder præsentabel og er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.	Hver 4 uge	Kr. 721.500
Renhold af faldsand	Legeredskabers faldunderlag rengøres for løv og andet		4 gange om året	Kr. 50.400
Regulering af faldsand	Faldunderlag reguleres for at sikre korrekt lagtykkelse.		20 gange om året	Kr. 126.000
I alt:				Kr. 1.908.00

Økonomi

I 2022 udføres en nødtørftig grøn vedligeholdelse til 1 mio. kr. finansieret af Ejendomsservice. Dette udgør en omprioritering på tværs af daginstitutioner, ældreområdet, skoler etc., da Ejendomsservice samlet set skal dække merforbruget i 2022.

I 4. kvartal 2022 vil der komme et oplæg til serviceniveauer på tværs af de kommunale institutioner, sociale tilbud, skoler etc. Serviceniveauerne vil blive fastsat inden for den samlede ramme for Ejendomsservice. En øget grøn vedligeholdelse på daginstitutionsområdet vil derfor medføre nedprioriteringer andre steder.

Ønskes der ikke en nedprioritering på andre områder skal der anvendes 1,9 mio. kr. årligt fra anden sted.

Bilag

Serviceniveau på de grønne områder_mtu_14.06.22

Punkt 83: Evaluering af vintertjenesten 2022

05.07.00-G01-1-22

Resume

Forvaltningen giver en status på vintertjenesten, og orienterer udvalget om nye tiltag, der kan være med til at optimere indsatsen forud for den kommende vintersæson.

Evalueringen tager udgangspunkt i erfaringerne fra december 2021, hvor store dele af Øst- og Nordjylland blev ramt af et usædvanligt vintervejr, der gav store udfordringer for vintertjenesten i området. Det daværende miljø- og teknikudvalg fik en redegørelse for indsatsen (bilag 1) og opfordrede forvaltningen til at evaluere indsatsen efter et halvt år med henblik på at vurdere, om erfaringerne fra december 2021 giver anledning til at ændre noget ved de gældende procedurer for vintertjenesten.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget,

1. at orienteringen drøftes.

Beslutning

Drøftet.

Udvalget lægger vægt på, at der inden vintersæsonen går i gang, vil være kommunikation til borgerne omkring tiltag for den kommende vintersæson.

Sagsfremstilling

Randers Kommune har ansvaret for snerydning og glatførebekæmpelse på offentlige veje, stier og pladser i kommunen. Fra oktober til april følges vejsituationen døgnet rundt og der indsættes de nødvendige foranstaltninger, når der varsles om frost, snefald mv.

Snerydning og glatførebekæmpelse udføres i henhold til "*Regulativ for vintertjeneste og renholdelse af veje, stier og pladser*", der er vedtaget af byrådet. Det gældende regulativ samt "*Strategi for vintervedligeholdelse*" er vedlagt som bilag 2 og 3 til orientering.

Målet med kommunens snerydning og saltning er at sikre trafikens fremkommelighed, så den kommunale indsats kommer flest mulige til gode. Opgaven udføres af Driftsafdelingen og private entreprenører. Vintertjenesten er et såkaldt "ikke-rammebelagt" område, hvilket betyder at eventuelle merudgifter vil blive finansieret af kommunekassen. Udgifterne afhænger af vinterens hårdhed og svinger således fra år til år. Overskud eller underskud overføres til det efterfølgende års budget til vintertjeneste.

Forvaltningen giver hermed en status og orienterer udvalget om nye tiltag, der kan være med til at optimere indsatsen forud for den kommende vintersæson.

Vejrsituationen i december 2021

Vintersæsonen 2021/22 fik en brat start i december 2021, hvor store dele af Øst- og Nordjylland blev ramt af et usædvanligt vintervejr, der gav store udfordringer for snerydningen i området. Vejret ramte især hårdt i Randers, Mariagerfjord og Aalborg kommuner og der var sammenlignelige udfordringer med snerydningen i alle tre kommuner.

Alt mandskab blev sat ind og der blev alle dage anvendt alle tilrådeværende ressourcer for at sikre fremkommeligheden på vejnettet. I perioden den 1.-6. december 2021 blev der brugt mere end 1.000 tons salt og der blev brugt 74 køretøjer og ca. 4.000 mandetimer (interne/eksterne). Der bruges ca. 500.000 kr. i døgnet, når det fulde vinterberedskab er i drift.

Forvaltningen modtog en række spørgsmål og henvendelser fra borgere, politikere og pressen vedrørende snerydningen på kommunens veje og stier. Det daværende miljø- og teknikudvalg fik en redegørelse for indsatsen. Denne redegørelse er vedlagt som bilag 1. Udvalget opfordrede forvaltningen til at evaluere indsatsen efter ca. et halvt år med henblik på at vurdere, om erfaringerne fra december 2021 giver anledning til at ændre de gældende procedurer for vintertjenesten.

Udfordringerne med vinterbekæmpelsen i december 2021 skyldtes primært et uheldigt sammenfald af forskellige omstændigheder:

- Der var tale om en usædvanlig vejsituation, hvor vejret vekslede mellem tøsne, plusgrader, frost og snestorm inden for få timer. Store mængder isslag gjorde det ekstra vanskeligt at fjerne de fastkørte snedynger på stier og veje.
- Sneplovene havde flere steder svært ved at komme frem på grund af de mange personbiler, der var kørt fast i snedriver på veje og motorveje. Politiet frarådede al udkørsel ligesom al togtrafik blev indstillet.
- Da der var nye entreprenører, som var i deres første sæson på opgaven, var der mange nye chauffører, som ikke på forhånd havde stor erfaring med kommunens materiel.
- På grund af corona-situationen var der leveringsvanskeligheder ift. beslag til plove til lastbiler på tre ruter. Der blev her sat andre løsninger ind.

Læring og løbende udvikling af vintertjenesten

Forvaltningen udvikler løbende vintertjenesten med fokus på ny teknologi, indkøb af nyt materiel og udstyr, optimering af overvågnings- og varslingsudstyr, forbedret datakvalitet, ruteoptimering samt fokus på kommunikationsindsatsen.

Det er forvaltningens vurdering, at det politisk fastsatte serviceniveau for vintertjenesten i Randers Kommune er passende. Udfordringerne med snerydningen i december 2021 skyldtes som nævnt ovenfor et sammenfald af en række uheldige omstændigheder.

Forvaltningens vurdering er derfor, at et sammenfald af meget usædvanlige vintervejrforhold, hvor politiet fraråder al udkørsel, altid må forventes at skabe store trafikale udfordringer. Randers Kommunes vinterberedskab til at løse udfordringerne vurderes at være passende.

Nye tiltag forud for vintersæson 2022-2023

Randers Kommune udvikler løbende såvel ruteplanlægning, vognpark og teknologiske løsninger indenfor vintertjenesten. Med afsæt i erfaringerne fra sidste vintersæson, har forvaltningens uden taget en række nye initiativer, der kan bidrage yderligere til at optimere indsatsen.

Opstartsmøde for entreprenører og chauffører

Hidtil er alle entreprenører blevet indkaldt til et møde forud for vintersæsonen. Som noget nyt, vil forvaltningen fremover også invitere alle chauffører med til opstartsmødet, for at sikre en mere direkte og målrettet kommunikation. Mødet vil blive afholdt hvert år på grund af den løbende udskiftning af chauffører, og vil indeholde bl.a. følgende emner:

- En gennemgang og konkretisering af chaufførernes opgaver samt kommunens krav ift. chaufførernes kontrol af eget arbejde.
- Præcisering af, at chaufførerne har pligt til at kontakte vagten, hvis de vurderer at det, der er kaldt ud til, viser sig ikke at være tilstrækkeligt.
- Forventning om, at chaufførerne generelt er opmærksomme, når de er på vagt, og indmelder forhold, der kan være med til at målrette og forbedre indsatsen.
- Grundig præsentation af kommunens materiel og vognpark.
- Introduktion til varslingsystemet, relevante apps og anden teknologi.
- Mekanikere fra forvaltningens værksted vil deltage i opstartsmøderne, så eventuelle spørgsmål til materiel og montering mv. vil blive afklaret tidligt i forløbet.

Indkøb og fornyelse af kommunens maskinpark

Vintertjenesten i Randers Kommune råder over en moderne maskinpark og kommunen fornyer løbende udstyret til vinterbekæmpelsen. I 2022 indkøbes følgende:

- Tre nye saltspredere med GPS-styret saltspredning på klasse I ruterne, bl.a. for at sikre en bedre kvalitet af saltningen og for at give chaufførerne de bedst mulige styringsmuligheder i trafikken.
- Ny teknologi til de store plove på klasse I og II ruterne, som gør det lettere at montere og betjene dem.
- 15 nye spredere til sti-traktorerne. Randers Kommune har i alt 12 udbudte sti-ruter og 15 interne sti-ruter.

Inden sæsonen får alle chauffører en grundig gennemgang af køretøjer og grej til montering af spredere og plove. Kommunen vil fremover stille krav om, at det ikke kun er den primære chauffør, men også evt. makkere og afløsere til den kørte rute, der så vidt muligt deltager i introduktionen. Værkstedet vil fungere som en intern kontrolenhed, der sikrer at entreprenører og deres chauffører overholder kravene i forhold til køretøjer i kombination med saltspredere og plov iht. udbudsmaterialet.

Som noget nyt, vil de eksterne chauffører på stiruterne få tildelt nye kommunale saltspredere i vintertjenesten, frem for at de hver især kører med deres egne saltspredere. Formålet er, at opnå en mere ensartet udlægning og højne kvaliteten. Chaufførerne kan betjene sprederne fra førerhuset, og sprederen kan justere mængden ud fra flere parametre, herunder også ud fra hastigheden på den kørte strækning. I alt bliver 10 sprederne fordelt til de eksterne entreprenører og 5 sprederne til kommunens egne ruter. På de udbudte kørebaneruter køres der som tidligere med kommunens spredere og plov.

De nye saltspredere kan desuden være med til at reducere det samlede saltforbrug, hvormed der er såvel miljømæssige som økonomiske gevinster ved indkøbet af disse. Ligeledes tester Vintertjenesten alternative tøjmidler i forhold til forskellige belægninger og de miljømæssige påvirkninger. Vintertjenesten har bl.a. testet EcoGrip, der er et naturprodukt udvundet af vulkan aske, som et alternativ til salt på bl.a. Østervold, den blå bro og trapper med gode resultater.

Datakvalitet og måleudstyr

Forvaltningen arbejder på at få opsat nye midimålestationer på udvalgte strækninger. Sammen med vejtilsyn vil disse målestationer give vintervagten et bedre datagrundlag og dermed et bedre overblik før udkald, hvilket medvirker til at højne kvaliteten i udkaldene. Der er kontakt til entreprenørerne for at få deres syn på placeringer.

Erfaringsudveksling og kompetenceudvikling

Randers Kommune deltager aktivt i en række netværk og samarbejdsfora vedrørende vintertjenesten, herunder erfamøder med de østjyske kommuner, møder og seminarer med Vejdirektoratet (bl.a. ift. IT-systemet Vinterman). Herudover deltager medarbejderne i forskellige kurser ift. vejrets påvirkning af vejene og vejen som arbejdsplads.

Derudover er repræsentanter fra Randers kommune også aktive i udarbejdelse af håndbøger mv. i samarbejde med repræsentanter fra andre kommuner og Vejdirektoratet, for at kunne sikre samme serviceniveau og for at drage nytte af hinandens erfaringer på tværs af kommunegrænserne.

Kommunikationsindsatsen

På baggrund af erfaringerne fra december 2021 vil forvaltningen forud for den kommende vintersæson 2022-2023 oplyse borgerne om, hvor de kan finde informationer om den aktuelle vejsituation, herunder om der er foretaget udkald til snerydning og saltning. Alle oplysninger findes på Vejdirektoratets landsdækkende hjemmeside Trafikinfo.dk. Udmeldinger ift. at fraråde udkørsel grundet vejret varetages af politiet.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Bilag 1 - Redegørelse vedr. vintertjenesten i Randers Kommune - december 2021

Bilag 2 - Regulativ-for-vintertjeneste-og-renholdelse-af-veje-stier-og-pladser

Bilag 3 - Strategi for vintervedligeholdelse

Vintertjeneste i Randers Kommune_mtu_14.06.22

Punkt 84: Status på Ressource- og Affaldsplan 2027

07.00.01-P20-1-18

Resume

Forvaltningen arbejder på at udforme den fremtidige Ressource- og affaldsplan 2027. Udarbejdelsen sker på baggrund af drøftelser i udvalget og input fra udvalgets studietur.

Udarbejdelsen af Ressource- og affaldsplanen har været udskudt, idet forvaltningen har afventet de endelige udmeldinger fra centralt hold, men planen vil blive fremlagt for politikerne i løbet af efteråret, for endelig godkendelse i december 2022.

Inden det endelige oplæg til Ressource-affaldsplanen udarbejdes, ønskes en drøftelse i udvalget af de foreslåede temaer, så oplægget flugter med udvalgets ønsker.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget:

1. at de foreslåede temaer i Ressource- og Affaldsplan 2027 drøftes.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Randers Kommune er helt i front på affaldsområdet. Randers var en af de første kommuner til at indsamle madaffald og er en af få kommuner, der indsamler i 10 fraktioner og har desuden i en årrække bl.a. været frontløber på genanvendelsen af plast. Borgerne har taget det til sig og der opleves stor opbakning til sortering og affaldsordningen.

En ny Ressource- og affaldsplan skal sætte standarden for de kommende års indsats på affaldsområdet. Hensigten er at bevare Randers Kommunes frontløber position og skal samtidig leve op til de centralt formulerede krav.

Udarbejdelsen af Ressource- og affaldsplanen har været udskudt, i det forvaltningen har afventet de endelige udmeldinger fra centralt hold, men vil blive fremlagt for udvalget i løbet af efteråret, for endelig godkendelse i december 2022. Inden da ønskes der er en pejling fra udvalget om de temaer, som foreslås, at indgå i Ressource- og affaldsplanen.

Affalds- og ressourceplanen har følgende temaer, der sætter rammen for den kommende planperiode:

- Tema 1: Udvikling af eksisterende og kommende affaldsordninger.
Temaet rummer bl.a. udrulningen af de ti fraktioner og et mål om at agere foregangskommune ved bl.a. at stille cirkulære krav i forbindelse med udbud, herunder overvejelser om ændret frekvens for tømning.
- Tema 2: Forbedret sortering og genanvendelse.
Handlingsplanen for cirkulær økonomi udgør Danmarks nationale plan for forebyggelse og håndtering af affald. Affaldssektoren skal omstilles til en klimaneutral og cirkulær økonomi. Hensigten er, at affald først og fremmest skal undgås, og det der kan genanvendes skal genanvendes i stedet for at gå til forbrænding. Temaet sætter fokus på genanvendelsen af husholdningsaffald fra henteordningerne. Randers Kommunes Klimaplan 2050 præciserer, at netop denne del af affaldet skal nå en genanvendelsesprocent på 70% i 2030.
- Tema 3: Infrastruktur for den grønne omstilling.
Temaet kredser om en generel udvikling af genbrugspladserne samt visionen for et nyt formidlingscenter. I Randers Kommune vil vi have Danmarks højeste genbrugsprocent. Formidlingscenteret skal danne rammen herfor, og være optimeret til mere direkte genbrug, så vi kan undgå at effekter bliver til affald.

- Tema 4: Ressourceeffektive virksomheder.
Alle erhverv, skal være tilsluttet en affaldsordning, hvori de ti fraktioner sorteres i henhold til affaldsbekendtgørelsen.
- Tema 5: Bæredygtig affaldsindsamling i Randers Kommune.
Alle borgere skal sikres den samme mulighed for sortering og bortskaffelse af affald, og efter udrulningen af de ti fraktioner. Offentlig undergrundsstationer kan skabe rum for dette og tilmed bidrage til en forskønnelse af byrummet, idet affaldsbeholdere fjernes fra baggårde og andre offentlige arealer. Temaet omhandler desuden indsatsen omkring alternative drivmidler på Affald & Genbrugs egne og leverandørers bilflåde.
- Tema 6: Affaldsminimering.
Formidling udgør en vigtig grundsten i arbejdet med at opfylde målene i Randers Kommunes Ressource- og affaldsplan 2027. Vi arbejder for at sikre en grundlæggende (ud)dannelse i bæredygtighed.

Ressource- og affaldsplanen 2027 skal bringe Randers Kommune i mål og i førertrøjen, når det gælder genanvendelse og direkte genbrug.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen

Punkt 85: Landskabsstrategi for Nørreådal

01.00.00-G01-77-22

Resume

De tre kommuner Favrskov, Viborg og Randers har i samarbejde med Københavns Universitet udarbejdet et forslag til regional landskabsstrategi "Nørreådalens fremtid". Det er en tværkommunal strategi, der dækker hele ådalen, gennem Viborg, Favrskov og Randers kommuner. Strategien har fokus på landskabet og emner som: landbrug, natur, kulturhistorie, friluftsliv og vandets betydning. Den indeholder en vision for ådalens fremtid, målsætninger og projektforslag.

Miljø- og teknikudvalget skal godkende forslaget med henblik på udsendelse i offentlig høring i perioden juni - august 2022.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget:

1. at forslag til regional landskabsstrategi "Nørreådalens fremtid" godkendes og sendes i høring efter politisk behandling i Favrskov, Randers og Viborg kommuner.
2. at der på baggrund af screening for miljø- og sundhedskonsekvenser træffes afgørelse om, at planlægningen ikke kræver miljørapport.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Favrskov, Randers og Viborg kommuner er nu klar med et forslag til en regional landskabsstrategi for Nørreådalens fremtid (bilag 1). Forslaget skal efter politisk godkendelse i de 3 kommuner i høring i perioden juni til august. 2022. Endelig politisk behandling af planen forventes at ske til efteråret.

Historik

Miljø- og teknikudvalget godkendte på udvalgsmøde den 28. oktober 2019 (sag nr. 132), at forvaltningen påbegynder en proces omkring udarbejdelse af landskabsstrategien, samt, at dette indgår i forskningsprojektet "Regionale landskabsstrategier".

Miljø- og teknikudvalget blev inviteret med til morgenkaffemøde om Nørreådalens fremtid den 17. september 2020 sammen med interessenter i Nørreådal, hvor politikerne også havde mulighed for at komme med i strategigruppen. Katrine Fruelund, daværende medlem af byrådet, var Randers Kommunes repræsentant i strategigruppen.

Miljø- og teknikudvalget blev inviteret med til offentligt møde den 29. september 2021, hvor landskabsstrategien blev præsenteret.

Den 12. maj 2022 blev der holdt et tværkommunalt politisk møde med en politisk drøftelse af landskabsstrategien, hvor miljø- og teknikudvalget og landdistriktsudvalget var inviteret med.

Herudover har udvalget og byrådet fået væsentlige informationer om arbejdet med landskabsstrategien via orienteringsmails fra forvaltningen (i "Fredagsbreve").

På Viborg Kommunes hjemmeside informeres løbende om projektets status og arrangementer.

Inddragelse og høring

Strategien er som et resultat af en meget bred inddragelsesproces lavet af en strategigruppe, som har arbejdet tæt sammen. Strategigruppen består af lokale jordejere, landmænd, foreninger, interesseorganisationer og andre ildsjæle - samt repræsentanter fra de tre kommuner.

Strategigruppens forslag blev præsenteret på et meget velbesøgt offentligt møde den 29. september 2021, i Løvskaalhus.

Beskrivelse

Nørreådal er en våd ådal med mange udfordringer f.eks. i forhold til klimaforandringer. Gennem de sidste par år har lokalbefolkning og mange andre med interesse for Nørreådal sat fokus på ådalens kvaliteter og udfordringer.

Ca. 200 landmænd i de tre kommuner er blevet interviewet, der er holdt foredrag, morgenkaffemøder og workshops. Det store arbejde er nu mundet ud i et forslag til en regional landskabsstrategi "Nørreådalens fremtid", dvs. en tværkommunal strategi, der dækker hele ådal, gennem Viborg, Favrskov og Randers kommuner. Strategien er blevet til i en strategigruppe der består af lokale jordejere, landmænd, foreninger, interesseorganisationer og andre ildsjæle - samt repræsentanter fra de tre kommuner

Strategien tager udgangspunkt i en vision, der kombinerer en jordnær tilgang til livet i ådal med udsyn og vingeang og ambitionen om at udvikle ådal til et sammenhængende område af national og international betydning. Visionen er overliggende for en række mål og projekter, der dækker emner som landbrugets udviklingsmuligheder med en ådal præget af græsning; udvikling af naturværdierne; fælles forståelse af vandets strømningsveje, understøttet af konkrete analyser; friluftsliv, stier og rekreative muligheder og formidling.

Københavns Universitet har faciliteret hele processen og udarbejdet sammenskrivningen af strategigruppens arbejde. Viborg Kommune har haft den kommunale projektledelse på vegne af de tre kommuner.

Succes og gode erfaringer

Det har været en afgørende forudsætning for udarbejdelse af planen, at starte med at spørge lodsejerne. Dels om en række faktuelle forhold på deres bedrifter, dels om deres syn på og oplevelse af ådal. Denne inddragelse har været helt afgørende for deres videre deltagelse i processen.

Københavns Universitet har haft en vigtig rolle som neutral facilitator. Samtidig har processen vist, at samarbejde betaler sig. Det gælder både i forhold til samarbejdet med lodsejere, lokalsamfund og interesseorganisationer, men også samarbejdet på tværs af kommunale myndigheder og statslige styrelser.

Det er imidlertid også afgørende, at omfattende inddragelsesprocesser som denne ikke sætter de konkrete projektaktiviteter på stand by, og det har heldigvis ikke været tilfældet.

I samarbejde med lodsejerne er der syd for byen Venning i 2022 etableret et ca. 40 ha stort kvælstofvådområde, Vådområdet bidrager til, at forbedre miljøtilstanden i Randers Fjord og Kattegat, da det fjerner ca. 4 tons kvælstof om året. Vådområdet bevirker også en tilbageholdelse af 22 tons CO2 ækvivalenter pr. år. Hertil kommer, at vådområdet vil medvirke til en forbedring af den lokale biodiversitet i kraft af større og mere sammenhængende naturarealer langs med Nørreå.

Lige syd for Ålum blev "Brostedet" indviet i 2021. En frivilligruppe fra de nærmeste 4 lokalområder har etableret stedet og har driften. Der er 2 shelters, 200 m plankespang, toilet, vand, handicapadgang, bålplads, isætningssted, flydeplatforme, borde-bænksæt, P-pladser og en grejbase. "Brostedet" er etableret på privat jord og hos Vandmiljø Randers.

Nær Fladbro, vest for Skovhuset, nedenfor Randers City Camp, vil Randers Kommune i 2022 forbedre adgangen til Nørreåen med en forhøjet sti, fiskeplatform og formidling om grus fra Fladbro som ballast.

Endelig viser projektet, at en proces som denne kan ses som den gode måde at drive kommunal landdistriktsudvikling på, og at vi her skal have blik for de lidt større regionale sammenhænge og linjer i landskaberne.

Realisering af strategien

Det kan være et mål at opbygge et partnerskab eller netværk som omdrejningspunkter for et langsigtet samarbejde.

Partnerskabet skal både besidde en høj grad af legitimitet og være håndtérbart i forhold til den offentlige forvaltning.

Mulighederne for med fondsstøtte at opbygge af et sådant partnerskab, et landskabsråd for Nørreådal, med udgangspunkt i den eksisterende strategigruppe undersøges pt. i samarbejde med Københavns Universitet. Partnerskabet skal i sit arbejde tage udgangspunkt i de mål, planer og prioriterede projekter som udgør kernen i landskabsstrategien.

Et gennearbejdet forslag forelægges i forbindelse med den endelige politiske vedtagelse af landskabsstrategien i de 3 kommuner, som forventes at ske i efteråret 2022.

Miljøvurdering

Strategien vurderes på baggrund af en screening ikke at kunne få en væsentlig negativ indvirkning på miljøet og vurderes derfor ikke at være omfattet af krav om miljøvurdering af planer/programmer (bilag 2). Det begrundes med, at strategien ikke fastlægger anlægsarbejder, der er optaget i miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2, og med at strategien på sit overordnede detaljeringsniveau ikke giver anledning en væsentlig negativ påvirkning af miljøet. Det vurderes, at flere af de prioriterede projekter måske kan medføre en positiv påvirkning på bl.a. rekreative forhold og sundhed, men det kan ikke vurderes på baggrund af strategiens detaljeringsniveau og kan først afklares ved en nærmere konkretisering af de enkelte projekter.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Screeningsskema_Den regionale strategi - bilag 2

Nørreådal_mtu_14.06.22

Punkt 86: Dispensation til avanceret vandbehandling på Krstrup Vandværk

13.02.01-G00-2-21

Resume

Krstrup Vandværk ønsker at etablere et nyt vandværk i tilknytning til det eksisterende vandværk på Asser Rigsvej, mens det gamle vandværk på Gl. Clausholmsvej lukkes. Der er ansøgt om etablering af avanceret vandbehandling på begge vandværker på Asser Rigsvej

Det fremgår af Randers Kommunes Vandforsyningsplan 2013, at drikkevandsforsyningen skal baseres på uforurennet grundvand, der kun skal gennemgå simpel vandbehandling. Det er forvaltningens vurdering, at avanceret vandbehandling kan tillades under visse forudsætninger, hvormed der i denne sag kan dispenseres fra vandforsyningsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget:

1. at der meddeles dispensation til Krstrup Vandværk fra bestemmelserne i Vandforsyningsplan 2013 om udelukkende brug af simpel vandbehandling.

Beslutning

Godkendt.

Udvalget præciserede, at godkendelsen til Krstrup vandværk af fravigelse af vandforsyningsplan 2013's krav om brug af simpel vandbehandling alene vedrører avanceret vandbehandling til fjernelse af ammonium.

Sagsfremstilling

Sammenfatning

Krstrup Vandværk ønsker at forbedre forsyningssikkerheden for forbrugerne, og ønsker derfor at etablere et nyt vandværk i tilknytning til det eksisterende vandværk på Asser Rigsvej, mens det gamle vandværk på Gl. Clausholmsvej lukkes. For at sikre en effektiv fjernelse af naturligt forekommende ammonium, er der ansøgt om etablering af avanceret vandbehandling på begge vandværker på Asser Rigsvej.

I Randers Kommunes Vandforsyningsplan 2013 er der en målsætning om, at drikkevandsforsyningen skal baseres på uforurennet grundvand, der kun skal gennemgå simpel vandbehandling. Det er forvaltningens vurdering, at der kan meddeles dispensation til, at Krstrup Vandværk kan etablere avanceret vandbehandling til fjernelse af et forhøjet, men naturligt forekommende, indhold af ammonium.

Forudsætningerne for at give dispensationen er af generel karakter, og kan indbygges i kommunens kommende vandforsyningsplan, således der fremover meddeles tilladelse til avanceret vandbehandling, når det gælder;

- at vandværket miljøteknisk er fremtidssikret,
- at der kun er tale om fjernelse af naturligt forekommende stoffer,
- at grundvandsmagasinet også i fremtiden forventes at kunne levere grundvand af høj kvalitet uden at nye miljøfremmede stoffer dukker op

I nedenstående redegøres nærmere for de foreslåede ændringer og forbedringstiltag på Krstrup Vandværk.

Vandværkets behov for øget kapacitet

Krstrup Vandværk a.m.b.a. forsyner cirka 1800 ejendomme med årligt 150.000 m³ rent drikkevand. Indvindingen af grundvand sker fra to kildepladser på hhv. Gl. Clausholmvej 3 samt Asser Rigs Vej 54. Ved hver kildeplads ligger også et vandværk, hvor det oppumpede grundvand iltes og filtreres gennem et sandfilter - også kaldet simpel vandbehandling.

Vandværket ønsker at etablere et helt nyt vandværk ved siden af det eksisterende vandværk på Asser Rigs Vej 54, mens vandværk samt borer på Gl. Clausholmvej lukkes. Hvert af vandværkerne på Asser Rigs Vej 54 vil få en kapacitet på 150.000 m³ drikkevand årligt og Krstrup Vandværk vil derfor stadig kunne levere rent drikkevand til forbrugerne, såfremt et af vandværkerne oplever nedbrud eller skal serviceres. Krstrup

Vandværk har desuden en aftale med det nærliggende Strømmen Vandværk om at levere drikkevand hertil i tilfælde af en nødsituation. Dette kan således også ske samtidig med, at der leveres drikkevand til egne forbrugere. I kommunens Vandforsyningsplan 2013 står skrevet, at forsyningsevnen bør være 1,3 gange større end forsyningsbehovet. For at leve op til dette vil Kristrup Vandværk øge kapaciteten på hvert vandværk fra 20 m³/t til 30 m³/t.

Udfordringer med ammonium

De hidtidige erfaringer på vandværket er, at det indvundne grundvand indeholder koncentrationer af ammonium over grænseværdien for drikkevand. Ammonium dannes i naturen under biologisk nedbrydning af plante- og dyrerester, og er derfor naturligt forekommende i både jordlag og grundvand. Ammonium udgør ikke i sig selv en sundhedsrisiko, men indholdet skal naturligvis overholde grænseværdien. Ammonium omdannes normalt ved simpel vandbehandling i vandværkets filtre. Men med den forøgede kapacitet og hurtigere gennemstrømning af grundvand i vandværkets filtre, opnås ikke en tilstrækkelig omdannelse af ammoniumindholdet.

Avanceret vandbehandling

Til fjernelse af det høje ammoniumindhold har Kristrup Vandværk derfor ansøgt om etablering af avanceret vandbehandling. Overordnet set er avanceret vandbehandling alle former for vandbehandling, som gør andet og mere end at ilte og filtrere grundvandet i et sandfilter. Eksempler herpå er fx UV-filtre til fjernelse af bakterier, kulfiltre til fjernelse af pesticider og en anden metode som vinder frem i disse år; blødgøring til fjernelse af kalk. Den ansøgte metode er dog relativ simpel, og fremmer blot de eksisterende processer til fjernelse af ammonium i vandværkets sandfiltre. Metoden er i dag i brug på mindst en håndfuld vandværker rundt om i landet.

De nuværende rammer

I Randers Kommunes Vandforsyningsplan 2013 er der under "Drikkevandssikkerhed" noteret følgende målsætning: "*Forsyningen skal baseres på uforurenet grundvand, der kun skal gennemgå simpel vandbehandling*". Kristrup Vandværks ansøgning og ønske om etablering af avanceret vandbehandling strider dermed mod bestemmelserne i vandforsyningsplanen.

Forvaltningens vurdering

Kristrup Vandværk investerer i disse år betydeligt i nyt vandværk og kapacitet, som kommer vandværkets forbrugere til gavn i form af øget forsyningssikkerhed, samt fungerer som nødforsyning for det nærliggende Strømmen Vandværk. Vandværket indvinder fra et grundvandsmagasin 90-100 meter under terræn, som er naturligt velbeskyttet mod forurening. Det indvundne råvand viser således ingen tegn på forurening eller ændringer i vandkemien, der kunne tyde på en påvirkning fra terræn. Det er derfor forvaltningens vurdering, at Kristrup Vandværk udgør en vigtig brik i fremtidens vandforsyning og at grundvandsmagasinet, der indvindes fra, ligeledes udgør en meget vigtig ressource for forsyning med rent drikkevand. Under disse forudsætninger mener forvaltningen, at det bør være muligt at meddele dispensation til at fjerne det naturligt forekommende ammonium vha avanceret vandbehandling.

Det videre forløb

Såfremt forvaltningens indstilling tiltrædes, vil en formel tilladelse blive udarbejdet under inddragelse af sundhedsmyndighederne. Etablering af den avancerede vandbehandling vil ligeledes blive fulgt nøje, og et kontrolprogram for overvågning af anlæggets funktion og vandkvaliteten vil blive gennemført inden drikkevandet sendes ud til forbrugerne.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Avanceret vandbehandling_mtu_14.06.22

Punkt 87: Vandløbsindsatsen samt tiltag for flere fisk i Randers Fjord og Gudenåen

06.02.00-G01-9-22

Resume

Miljø- og teknikudvalget besluttede på udvalgsmødet den 1. marts 2022, at forvaltningen skulle udarbejde forslag til at forbedre fiskebestanden i Gudenåen og Randers Fjord, herunder et økonomisk overslag på prisen for mulige tiltag. Forvaltningen beskriver hermed mulige scenarier for den fremtidige indsats. Desuden indstilles det, at den midlertidige bevilling til aflønning af en vandløbsmedarbejder gøres permanent fra 2023, for at fastholde den nuværende vandløbsindsats.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget og miljø- og teknikudvalget,

1. at den midlertidige bevilling på 0,5 mio. kr. årligt til aflønning af en vandløbsmedarbejder, gøres permanent fra 2023 og frem, således at den nuværende vandmiljøindsats kan fastholdes. Bevillingen finansieres af naturforvaltningsmidlerne under anlæg.
2. at de tre scenarier for det fremadrettede indsatsniveau drøftes.

Beslutning

Sagen udsat til næstkommende udvalgsmøde.

Sagsfremstilling

Miljø- og teknikudvalget besluttede på udvalgsmødet den 1. marts 2022, at forvaltningen skulle udarbejde forslag til at forbedre fiskebestanden i Gudenåen og Randers Fjord, herunder et økonomisk overslag på prisen for mulige tiltag.

Forvaltningen redegør hermed for de projekter og tiltag, der aktuelt arbejdes med samt forslag til nye indsatser, der kan bidrage til at øge fiskebestanden i Randers Fjord og Gudenåen. Der beskrives tre mulige scenarier for den fremtidige indsats samt en estimering af økonomien forbundet hermed.

Byrådet besluttede den 18. januar 2021 at forlænge den midlertidige bevilling til aflønning af en vandløbsmedarbejder i 2021-2022. Med henblik på at fastholde den nuværende vandløbsindsats anbefaler forvaltningen, at bevillingen gøres permanent.

Status på fiskebestanden i Randers Fjord og Gudenåen

Fiskebestanden i Randers Fjord og Gudenåen er presset, hvilket fremgår af lystfiskernes fangststatistikker samt undersøgelser fra Fiskeristyrelsen og DTU Aqua. Det er forvaltningens vurdering, at det ikke kun er de populære spisefisk ørred, skrubbe og multe, som er i tilbagegang, men også hovedparten af de øvrige fiskearter såsom aborre, helt, skalle, brasen mv.

Nyere undersøgelser viser følgende tendenser:

- Ifølge Fiskeristyrelsen var der i april 2022 to bierhvervsfiskere i Randers Fjord, hvis fangster de senere år har været nedadgående. Undersøgelser fra DTU Aqua viser de samme tendenser for Gudenåen og Randers Fjord med tilløb.
- DTU Aqua har i 2020 og 2021 gennemført undersøgelser af ørredsmolt fra udvalgte vandløb til udmundingen af Randers Fjord. En sammenligning med tilsvarende data fra 2003 og 2004 viser, at dødeligheden for de mærkede smolt er uændret. Etableringen af vådområder mellem Langå og Randers har dermed ikke medført en øget dødelighed blandt de udtrækkende smolt.
- I projektet "Havørreden tilbage til Gudenåen" er der opstillet 38 vildtkameraer i mere end 20 forskellige vandløb, der registrerer hvilke fiskespisende arter, der jager på de forskellige lokaliteter. Delresultater viser, at odderen og især fiskehejren presser fiskebestanden i de mindre tilløb til Gudenåen og Randers Fjord. Projektet løber fra 1. oktober 2021 til 1. oktober 2022.
- Ifølge seneste fiskebestandsanalyse fra 2019 i Gudenåsystemet er fiskebestanden reduceret væsentligt set i forhold til den tilsvarende analyse fra 2010. Bestandene er faldet til 20 % i Gudenåens tilløb, 61 % i Lilleåens tilløb og 50 % i Nørre-systemet.

Mulige grunde til nedgangen i fiskebestanden

Gennem de senere år er flere fiskespisende arter som bl.a. skarv, sæl, fiskehejre og odder blevet fredet i Danmark hvilket har medført, at bestanden af disse arter har været i stor fremgang. Dette presser fiskebestanden, da de fire nævnte arter alle har fisk som primær fødekilde.

Der ses i disse år en markant forbedring af vandløbenes habitatområder. Der er bl.a. etableret faunapassager, udlagt gydegrus og sten samt arbejdet med at forbedre spildevandsrensningen. På trods heraf er der nedadgående bestande af fisk. I følge DTU aqua er fiskehejren den største trussel mod ørredbestandende i de små tilløb til Gudenåen. Det samme gør sig gældende for skarven, sælen og odderen i de lidt større tilløb og i fjorden.

Større overlevelse af fiskeynglen er en af de vigtige faktorer i arbejdet med at sikre større og sunde fiskebestande i bække, åer og i fjorden. Derfor er det væsentligt, at der kommer større fokus på at skabe bedre skjul til fiskene. Når fødemængden bliver sværere tilgængelig for de fiskespisende arter, vil det på sigt skabe bedre balance mellem rovdyrene og byttedyrene.

Lokale samarbejdsprojekter

Forvaltningen har gennem de sidste år samarbejdet med Favrskov og Viborg kommuner, DTU Aqua, Danmarks Sportsfiskerforbund og de fire lystfiskerforeninger og -klubber, der har fiskeretten i Gudenåen med tilløb fra Tangeværket og ned til Stevnstrup. Forvaltningen har med disse organisationer opstartet projekt "*Havørreden tilbage til Gudenåen*". Projektet omfatter bl.a. kortlægning af de forskellige faktorer, som kan have indvirkning på tilbagegangen af ørred i Gudenåens tilløb.

Forslag til indsatser

Vandløb

En mere skånsom og naturlig vedligeholdelse af vandløbene kan være med til at forbedre forholdene. Tilgangen til vandløbsvedligeholdelse og grødeskæring har gennem de seneste årtier medført, at mange vandløb er blevet så smalle, at der ikke kan efterlades vandløbsplanter efter grødeskæring. Vandløbsplanter er gode skjul for fiskene. Om vinteren, når 90 % af grøden visner væk, er fiskene ekstra udsatte på grund af mangel på skjulesteder. Flere vandløbsplanter, grene, kvistdynger mv. kan medvirke til, at der dannes flere levesteder, mere føde og gode skjul. Tiltaget vil ligeledes have en positiv betydning for de andre fiskearter i vandløbene.

For at kunne implementere flere skjul og vandplanter i vandløbene, vil det ofte være nødvendigt, at der foretages restaurering af vandløbet, hvilket kan ske enten i form af ændrede grødeskæringsmetoder, ophør af grødeskæring eller i form af ændringer af vandløbets profil i form af udvidelse, indsnævring eller udlægning af sten. Et godt eksempel på et vandløb med mange ørreder er Tvede Å på strækningen omkring Gjessinggård. Her vedligeholdes vandløbet ikke og tætheden af ørred er meget stor. Tilsvarende viser forsøg fra Aarhus Kommune, at etablering af flere skjul medfører højere tætheder af fisk i vandløbene. Se desuden bilag 1, der viser elfiskeresultater før og efter etablering af "rod i vandløbene".

Fjorden

Etablering af stenrev og udplantning af ålegræs er blandt de mest effektive virkemidler til at forbedre forholdene for fiskene i Randers Fjord, da der herved skabes forbedrede opholds- og opvæktssteder. Ligeledes er det væsentligt, at der fortsat fjernes næringsstoffer fra fjorden, da mange næringsstoffer medfører en stor algevækst og tab af ålegræs. Dette kan bl.a. gøres ved, at der etableres vådområder i oplandet til fjorden på en sådan måde, at de naturlige strandenge og rørskove genskabes.

Tre scenarier for den fremtidige indsats

Det er forvaltningens vurdering, at det er muligt at forbedre vilkårene for fiskebestanden i fjorden og i åforløbet betragteligt.

Udvalget har bedt forvaltningen om at beskrive nye indsatser, der kan bidrage til at øge fiskebestanden i Randers Fjord og Gudenåen samt en estimering af økonomien, der er forbundet med en realisering af disse. I nedenstående beskrives tre scenarier for den fremtidige indsats. Disse scenarier afspejler tre forskellige ambitionsniveauer, hvor scenarie 3 er den mest omfattende og helhedsorienterede indsats, som vil have den største positive effekt på fiskebestanden.

- **Scenarie 1** - Den nuværende vandmiljøindsats fastholdes, herunder indsatser relateret til den aktuelle statslige vandområdeplan. Forvaltningen foreslår, at de 0,5 mio. kr. der til og med 2022 overføres fra

naturforvaltningsmidlerne på anlæg til løsning af vandløbsopgaver, fra 2023 overføres permanent til løsningen af vandløbsopgaven.

- **Scenarie 2** - Indsatsen forstærkes med fokus på opdatering af vandløbsregulativerne, klimasikring af vandløbsindsatsen samt iværksættelse af nye biodiversitetsprojekter i vandløb og søer. Realisering af denne indsats forudsætter, at der tilføres 1 mio. kr. årligt frem til 2027 ift. det nuværende budget. Heraf afsættes 0,5 mio. årligt til driften samt 0,5 mio. til anlæg. frem til 2027.
- **Scenarie 3** - Ud over de indsatser, der fremgår af scenarie 1 og 2, kan der desuden etableres flere vådområder og lavbundsarealer langs fjorden til naturgenopretningsprojekter, herunder nye stenrev og udplantning af ålegræs. Realisering af denne indsats forudsætter, at der tilføres yderligere 2 mio. kr. årligt frem til 2027 ift. det nuværende budget. Den ekstra 1 mio. kr. i forhold til scenarie 2 er til etablering af vådområder og naturgenopretningsprojekter.

Økonomi

Med henblik på at kunne fastholde den nuværende vandmiljøindsats foreslås det, at den midlertidige bevilling på 0,5 mio. kr. årligt til aflønning af en vandløbsmedarbejder, gøres permanent fra 2023. Bevillingen finansieres af naturforvaltningsmidlerne under anlæg.

Scenarie 2 og 3 kan ikke realiseres indenfor den eksisterende økonomiske ramme.

Bilag

Bilag 1 - Erfaringstal fra Århus Kommune

Vandløbsindsatsen_mtu_14.06.22

Punkt 88: Etablering af de første klimaskove i samarbejde med Klimaskovfonden

09.00.00-P00-4-21

Resume

Byrådet blev den 16. maj 2022 i forbindelse med frigivelsen af anlægsmidler til skovrejsning i 2022 og 2023 orienteret om, at Randers Kommune har indgået et samarbejde med den statslige Klimaskovfond om rejsning af klimaskov samt at det forventes, at Klimaskovfonden vil medfinansiere klimaskovrejsning i kommunen. De to første skove, hvor klimaskovfonden finansierer klimaskovrejsning på kommunalt ejede areal, vil blive plantet i indeværende år. Arealerne til de to klimaskove er nu udpeget og skal godkendes. Derudover anmodes udvalget om at navngive de to fremtidige kommunale skove.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget:

1. at de to første klimaskove lokaliseres og etableres, som beskrevet i sagen
2. at de to første klimaskove navngives, som foreslået af forvaltningen

Beslutning

1. at godkendt
2. at forkastet, da Nick Zimmermann stillede et ændringsforslag om, at der igangsættes en offentlig konkurrence om navngivning af de to klimaskove. Forslaget blev godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet blev den 16. maj 2022 i forbindelse med frigivelsen af anlægsmidler til skovrejsning (16/05-2022, pkt. 210) oplyst om, at miljø- og teknikudvalget har indledt et samarbejde med den statslige klimaskovfond, samt at dette samarbejde indebærer, at byrådet har mulighed for at opnå eksternt medfinansiering af skovrejsningen i kommunen.

Derudover blev det oplyst, at samarbejdet med klimaskovfonden betyder, at de første ca. 10 ha. kommunalt ejet skov vil blive rejst i år, idet tilsagnet om en medfinansiering fra klimaskovfonden allerede foreligger.

Forvaltningen har nu udpeget de egnede kommunale arealer til rejsning af de to første kommunale klimaskove og udarbejdet en overordnet klimaskovrejsningsplan for de to arealer.

Udgifterne til skovrejsningen vil altovervejende blive afholdt af Klimaskovfonden som forventes at godkende det endelige budget for skovrejsningen indenfor den næste måned. En eventuel restudgift til klimaskovrejsningen på op til 300.000 kr. vil blive afholdt af de af byrådet frigivne skovrejsningsmidler. De to klimaskove vil indgå i de ca. 450 ha. kommunalt ejet klimaskov som ifølge byrådets klimaplan skal etableres inden 2030. Skoven forventes at blive plantet i år.

For begge skove gælder, at de plantes på leret jord som idag henlægger som kommunal agerjord i omdrift (dyrket). De to skove plantes i nær tilknytning til kommende byområder.

De to klimaskove vil blive tilplantet med lokalitetstilpassede løv- og nålearter samt bryn af buske og blomstrende træer. Herved opnås, at skovene ikke alene kommer til at indeholde værdifuldt træ til skovdrift, men også vil understøtte en varieret biodiversitet. Samlet vil de to skove binde minimum 5000 tons CO₂ inden den del af skovene som er i skovdrift søges afsat som træ til møbler eller byggeri. I det omfang træet erstatter beton eller metal, vil der bliver opnået endnu en klimagevinst. Den del af skovene som indgår i skovdrift, vil blive genplantet. Skovene forventes over 30 år at være økonomisk bæredygtige. Etableringen af de to klimaskove understøtter målene i Randers Kommunes Klimaplan 2050.

Klimaskov 1

Denne klimaskov forventes anlagt på kommunalt ejet areal ved Over Hornbæk og vil udgøre et samlet areal på ca. 5,7 ha. Skoven anlægges i forlængelse af eksisterende privatskov og et tilstødende beskyttet naturareal med den truede Løgfrø (bilag IV art).

Skoven vil blive etableret med stisystem og et parkeringsareal og skoven forventes på sigt at blive del af en "grøn ring" om det kommende boligområde, som er udlagt i kommuneplanen, og hvor der for arealerne nærværet er ved at blive udarbejdet en helhedsplan.

Derudover vil der i skoven blive etableret et vandhul/sø på ca. 1000 m², som vil udgøre en tiltrængt ny biotop for Løgfrøen, som findes på det tilstødende naboareal mod nord.

Ud over formålet som klimaskov vil skoven desuden få en stor rekreativ værdi samt gavne biodiversiteten - jf. FN's verdensmål og behovet for at skabe merværdi i forhold til flest mulige verdensmål for de samme midler. Som angivet i bilag 1 foreslås skoven navngivet Himmelboskoven. Den nøjagtige lokalisering af skoven fremgår af bilag 1.

Klimaskov 2

Skoven bliver plantet i forlængelse af fremtidigt byområde i Langå ca. 80 m fra allerede eksisterende ældre skov. Skoven vil blive et rekreativt element for beboerne i den nærliggende "Digterparken" samt for kommende tilflyttere. Det er forventningen, at skovarealet over tid vil indgå i et større skovnetværk med Johannesberg-skoven og mulige fremtidige klimaskov-rejsningsprojekter vest for. Da skoven ligesom klimaskov 1 tilplantes med fokus på fremme af biodiversitet foruden klimagevinster, vil skoven tilgodesee behovet for at skabe merværdi i forhold til flere FN verdensmål for de samme midler.

Skovens areal vil uden lysninger og græsarealer være på sammenlagt 6.1 ha. og vil ligge på et højt plateau 1,4 km fra Gudenåen i et område domineret af morænelandskaber.

Derudover vil der syd for arealet være mulighed for at plante energiskov, som kan høstes, når byudviklingen påbegyndes. Tilplantningen af energiskov vil bl.a. afhænge af statsligt tilskud hertil som ikke er opnået på nuværende tidspunkt.

Som angivet i bilag 1 foreslås skoven navngivet Solskoven. Den nøjagtige lokalisering af skoven fremgår af bilag 1.

Økonomi

Udgifterne afholdes indenfor de afsatte midler til "klimaindsats-skovrejsning" frigivet af byrådet den 16. maj 2022.

Der er ialt frigivet 6 mio. kr. over to år til skovrejsning forudsat at der opnås tilskud på 2 mio. kr. fra den statslige klimaskovfond.

Bilag

Bilag 1 De 2 første Klimaskove

Klimaskov_mtu_14.06.22

Punkt 89: Etablering af ny personalebygning på Randers Naturcenter

01.00.00-G01-47-22

Resume

Der skal bygges nye personalefaciliteter på Randers Naturcenter. Den gamle naturskolebygning fra 1991, som i dag bruges til personalebygning, er meget nedslidt og der er konstateret råd i bygningen. Der blev i budget 2021 afsat 2,4 mio. kr. til etablering af bygningen. Resultatet af licitationen i 2021 viste, at det vil koste knap 4 mio. kr. at opføre personalebygningen. Der skal tages politisk stilling til konsekvenserne af den manglende finansiering. Sagen blev senest forlagt udvalget på mødet den 16. juni 2021, hvor det blev besluttet at udskyde byggeriet til priserne på byggeri falder igen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget,

1. at der tages politisk stilling til etablering af personalebygningen set i lyset af den manglende finansiering på forventeligt 2 mio. kr.

Beslutning

Sagen udsat til næstkommende udvalgsmøde.

Sagsfremstilling

Der skal bygges nye personalefaciliteter på Randers Naturcenter. Den gamle naturskolebygning fra 1991, som i dag bruges til personalebygning, er meget nedslidt og der er konstateret råd i bygningen. Der blev i budget 2021 af afsat 2,4 mio. kr. til etablering af bygningen. Resultatet af licitationen i 2021 viste, at det vil koste knap 4 mio. kr. at opføre personalebygningen.

På udvalgsmødet den 16. juni 2021 blev det besluttet at udskyde byggeriet samt, at personalebygningen sendes i fornyet licitation når forvaltningen vurderer, at priserne er væsentlig lavere. Forvaltningens vurdering er, at priserne er steget endnu mere, så en ny licitation vil forventeligt vise et højere resultat. Hertil kommer, at der allerede er brugt 0,2 mio. kr. i forbindelse med gennemførelsen af licitationen i 2021.

Da bygningens tilstand er ringe, og der ikke er nogen udsigt til at priserne falder i nærmeste fremtid, ønsker forvaltningen udvalgets fornyede stillingtagen til nedenstående handlemuligheder.

Handlemuligheder:

1. budgettet for personalebygningen tilføres yderligere 2 mio. kr, så beløbet herefter er på samlet 4,4 mio. kr. De ekstra 2 mio. kr. findes indenfor eksisterende anlægsbudget til naturforvaltningsprojekter. Budgettet er 4 mio. kr. i 2022, 3,6 mio. kr. i 2023, og 3,1 mio. kr. fra 2024 og frem. Midlerne anvendes til naturgenopretning i vandløb, etablering af vandhuller, naturpleje ved hjælp af afgræsning, vedligeholdelse af naturstier, etablering af shelters, bålpladser m.v. Udgiften på de 2 mio. kr. vil blive fordelt over årene 2022 - 2024. Såfremt licitationen overstiger beløbet på de 4,4 mio. kr. tilpasses projektet.
2. personalebygningen tilpasses budgettet. Økonomien på de 2,4 mio. kr. vil med det eksisterende prisniveau maksimalt svare til opførelse af en pavillon uden fokus på bæredygtighed. I forbindelse med Nordea projektet "Tidsrejsen" har Randers Kommune indgået et tæt formidlingssamarbejde med Randers Regnskov og Museum Østjylland. I forbindelse med dette projekt skal der etableres et "center for naturformidling" i Randers kommune. Etablering af bygningen er en del af kommunens medfinansiering til Nordea projektet. Bygningen skal derfor også rumme mindre kontor til projektleder for projekt "Tidsrejsen". Såfremt bygningen gøres mindre, bliver der ikke plads til kontoret til projektlederen. Randers Kommune skal således finde en anden medfinansiering til Nordea- projektet svarende til 0,6 mio. kr. Herudover mister forvaltningen muligheden for at bruge bygningen som formidlingsplatform af bæredygtighed for borgerne og brugerne af Randers Naturcenter.
3. Byggeriet udskydes og personalebygningen sendes i fornyet licitation, når forvaltningen vurderer at priserne væsentlig lavere. Bygningen er allerede meget nedslidt og der er konstateret råd i bygningen.

Såfremt bygningen ikke opføres i inden september 2023, hvor Nordea- projektet udløber, skal Randers Kommune i 2023 finde en anden medfinansiering svarende til 0,6 mio. kr. Beløbet findes indenfor eksisterende anlægsbudget til naturforvaltningsprojekter. Der henvises til ovenstående punkt 1 for yderligere information om naturforvaltningsprojekter.

Økonomi

Restbevillingen er efter licitationen i 2021 på 2,2 mio.kr. Økonomien afhænger af valg af 1 - 3 løsning, jf. sagsfremstillingen.

Bilag

Sagsfremstilling 16.06.21 Ny personalebygning til Randers Naturcenter bliver væsentligt dyrere end budgetteret

Projektforslag_Randers Naturcenter ny personalebygning

Punkt 90: Høringssvar til politisk høring af harmonisering af Midttrafiks Flextrafik

13.05.16-P00-3-22

Resume

Midttrafik har sendt forslag til harmonisering af den åbne Flextrafik i politisk høring. Høringsfristen er den 1. juli 2022.

Miljø- og teknikudvalget behandlede på mødet den 17. maj 2022 Midttrafiks forslag og besluttede, at der skal laves et høringssvar, som behandles af udvalget, inden det sendes til Midttrafik. Forvaltningen fremlægger en opsummering af Midttrafiks forslag til harmonisering samt et forslag til høringssvar.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget,

1. at høringssvaret drøftes og
2. at høringssvaret efterfølgende sendes til Midttrafik.

Beslutning

1. at drøftet.
2. at godkendt med 6 stemmer for. Imod stemte Frida Valbjørn Christensen.

Frida Valbjørn Christensen bemærkede følgende: Enhedslisten stemmer imod høringssvaret, idet vi ikke mener, at høringssvaret beskriver forringelserne for borgerne.

Sagsfremstilling

Den 17. maj 2022 behandlede miljø- og teknikudvalget Midttrafiks forslag til harmonisering af den åbne flextrafik i kommunerne.

Forslaget betyder;

- at der bliver ensartede takster for flexkørsel i kommunerne - også over kommunegrænserne,
- at der bliver indført flexkørsel som tilbringer-kørsel til busruter, og
- at der skal udpeges en række knudepunkter i kommunen, hvor man kan opnå lavere takst ved at køre til og fra.

Sidstnævnte er kommunernes måde at tilpasse et ønskeligt serviceniveau for borgerne i kommunen, som de øvrige borgere i region Midjylland også kan benytte. En væsentlig ændring i harmoniseringsprojektet er nemlig, at der ikke er kommunale grænser, men at taksterne i flextrafikken i stedet defineres af kørsel i oplandet samt til/fra byzoner og servicesteder. Samtidig indføres der skiftesteder, hvor man kan skifte fra flextrafik til bus og omvendt. Taksten for denne type flexkørsel vil være indeholdt i busbillettens pris - også selvom det er periodekort eller årskort, fx pensionistkort.

Serviceniveau, økonomi og bestilling

Randers Kommune vil selv være med til at udpege både servicesteder og skiftesteder ud fra et oplæg fra Midttrafik. Antallet af service- og skiftesteder vil have betydningen for økonomien, da Randers Kommune dækker forskellen mellem den faktiske pris og kundens pris. Desuden kan borgere fra resten af regionen køre til og fra kommunen og dermed også til de udpegede servicesteder, hvor man kører til lavere takst. Oplægget i forslaget er, at det er kommunen, hvor turen starter, der betaler for turen.

Med forslaget lægger Midttrafik op til, at flextrafikken får samme navn og i stedet opererer med serviceniveauer fremfor begreber, da det er de samme køretøjer, der udfører de forskellige kørsler. Flextrafikken bliver gjort tilgængelig på rejseplanen.dk, hvor man således kan søge al tilgængelig kollektiv trafik frem. Det giver bedre

muligheder for fx. at lave en samlet rejse, der indbefatter både bus og flexkørsel, ligesom det gør flextrafikken mere synlig for kunderne. Kunderne vil desuden kunne bestille og betale for flextrafikken via rejseplanen.dk. Det vil også fortsat være muligt at bestille flextrafik ligesom nu fx på telefon, app eller Midttrafiks hjemmeside og medfølgende betalingsmuligheder.

Kollektiv trafikplan 2020

Randers Kommune gennemførte sommeren 2020 en kollektiv trafikplan, der som udgangspunkt er bygget op om et ensartet serviceniveau i kommunen og et ønske om at binde kommunen bedre sammen. Dette blev gjort med mere direkte ruter mellem de større byer, flexbusser i de mindre byer og muligheden for at komme på tværs ved brug af flextur.

Som en afledt positiv effekt har både de større byer (med bus) og mindre byer (med flexbus) også haft mulighed for at benytte flextur selvom der i byerne er et tilbud om kollektiv trafik.

Midttrafiks forslag til harmonisering af flextrafikken er en tilpasning, der kommer til at forbedre mulighederne for kollektiv trafik for de borgere der bor i de mindste af vores byer og dem, der bor udenfor byerne. Samtidig vil det - ligesom forudsat i vores trafikplan - give mulighed for at komme på tværs i kommunen.

Høringssvar fra Randers Kommune

Randers Kommunes høringssvar vil komme til at indgå i den endelige behandling af harmoniseringsprojektet, når det behandles i Midttrafiks bestyrelse, forventeligt i september 2022.

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til høringssvar, hvor kommentarerne fra behandling i miljø- og teknikudvalget fra den 17. maj 2022 er tilføjet. Det samme er kommentarerne fra behandlingen i Landdistriktsudvalget den 19. maj 2022. Forslaget til høringssvar er vedhæftet sagen som bilag 1.

Høringssvaret vil blive suppleret af høringssvar fra ældrerådet fra møde den 8. juni 2022 og handicaprådet fra møde den 15. juni 2022.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen

Bilag

Bilag 1_Høringssvar fra Randers Kommune vedrørende åbne kørselsordninger i Flextrafik

Punkt 91: Forslag til justering af kompetenceplan for Randers Kommune

00.01.00-A00-9-22

Resume

Byrådet vedtog den 21. marts 2022 den samlede kompetenceplan for Randers Kommune. Kompetenceplanen fastlægger og samler rammerne for, hvor beslutninger i kommunen skal træffes. Eventuelle ændringer til de enkelte fagudvalgs bemyndigelser behandles herefter i de respektive fagudvalg.

Forvaltningen foreslår, at kompetencen til navngivning af veje flyttes fra miljø- og teknikudvalget til erhvervs- og planudvalget, da navngivningen af veje hovedsageligt tildeles i forbindelse med ny planlægning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget:

1. at kompetencen til navngivning af veje flyttes fra miljø- og teknikudvalget til erhvervs- og planudvalget.

Beslutning

Sagen udsat til næstkommende udvalgs møde.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog den 21. marts 2022 den samlede kompetenceplan for Randers Kommune. Kompetenceplanen fastlægger og samler rammerne for, hvor beslutninger i kommunen skal træffes. Eventuelle ændringer til de enkelte fagudvalgs bemyndigelser behandles herefter i de respektive fagudvalg.

Navngivning af veje

Kompetencen til navngivning af veje har tidligere været samlet i ét udvalg i Randers Kommune inden det daværende udviklingsudvalg blev oprettet.

Efter den nugældende kompetenceplan ligger kompetencen til navngivning af veje hos miljø- og teknikudvalget, mens erhvervs- og planudvalget har kompetence til planlægning i kommunen. Det forhold, at disse to kompetencer er fordelt på to forskellige fagudvalg medfører, at tilblivelsen af eksempelvis en ny lokalplan skal behandles både i miljø- og teknikudvalget for så vidt angår navngivningen af nye veje, og i erhvervs- og planudvalget for så vidt angår den nye planlægning.

Samlingen af de to kompetencer i samme udvalg vil medføre en tidsmæssig besparelse samt sikre en mere enkel sagsgang. Dette vil betyde hurtigere og enklere sagsbehandling af sagerne, idet navngivning af veje således vil kunne behandles samtidig med behandlingen af en ny lokalplan.

Forvaltningen foreslår derfor, at kompetencen til navngivning af veje flyttes fra miljø- og teknikudvalget til erhvervs- og planudvalget. Begrundelsen er, at vejnavne hovedsageligt tildeles i forbindelse med ny planlægning. Vedtagelse af lokalplanforslag og endelig vedtagelse af lokalplaner hører under erhvervs- og planudvalget. Det foreslås derfor, at navngivning af veje fremover indgår som en del af beslutningsgrundlaget for lokalplanlægning.

Der vil i nogle få tilfælde være sager om navngivning af veje, der ikke har relation til en lokalplan.

Varmeforsyning

Der er desuden foretaget en administrativ rettelse under lov om Varmeforsyning. Det fremgik tidligere af kompetenceplanen, at miljø- og teknikudvalget havde kompetence til godkendelse af ændringer i varmforsyningsplanen. Ordlyden er præciseret, så det fremgår at miljø- og teknikudvalget har myndighedskompetencen til at foretage projektkodkendelse efter lov om Varmeforsyning. Der er alene tale om en sproglig præcisering.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Punkt 92: Nick Zimmermann (DF) anmoder på vegne af et samlet udvalg om drøftelse vedr. den trafikale situation omkring Bøsbrovej/Skanderborggade/Mariendalsvej

05.00.00-G01-82-22

Resume

Nick Zimmermann har på vegne af det samlede miljø- og teknikudvalg, anmodet om drøftelse af den trafikale situation på Bøsbrovej/ Skanderborggade/Mariendalsvej og derfor bedt forvaltningen fremlægge konkrete løsningsforslag til, hvordan den trafikale situation omkring Bøsbrovej/Skanderborggade/Mariendalsvej kan løses bedst muligt.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget

1. at sagen drøftes

Beslutning

Sagen udsat til næstkommende udvalgmøde.

Sagsfremstilling

Nick Zimmermann, DF, har i mail af 8. maj 2022 fremsendt følgende:

"Alle medlemmer af udvalget ønsker, at der på førstkommende møde i miljø- og teknikudvalget bliver fremlagt konkrete løsningsforslag til, hvordan vi bedst muligt kan løse den trafikale situation omkring Bøsbrovej/Skanderborggade/Mariendalsvej.

Løsningsforslagene skal på bedst mulig måde imødekomme ønskerne fra de mange underskrivere, bekymrede forældre og skolen. Derudover ønsker et samlet udvalg, at der er prisberegning og tidshorisont på alle løsningsforslagene. Vi ønsker blandt andet at se et løsningsforslag med lysregulering, og et løsningsforslag hvor der lukkes for biltrafik omkring skolen. Derudover ønsker vi at se forvaltningens løsningsforslag."

Forvaltningens svar er vedlagt som bilag.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Den trafikale situation omkring Bøsbrovej, Skanderborggade og Mariendalsvej

Punkt 93: Erik Bo Andersen (Østbroen) - Anmoder om drøftelse af tilgængelighed på Thors Bakke

01.00.00-G01-73-22

Resume

Erik Bo Andersen (Østbroen) ønsker drøftelse i udvalget vedrørende tilgængelighed på Thors Bakke.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget

1. at sagen drøftes

Beslutning

Sagen udsat til næstkommende udvalgsmøde.

Sagsfremstilling

Erik Bo Andersen (Østbroen) har i mail af 11. maj 2022 fremsendt følgende:

"Jeg gerne se et oplæg fra forvaltningen vedr. tilgængelighed og tiltag der påtænkes på Thors Trappe. Eks. Hvordan sikres adgang fra Østervold til Thorsbakke eller omvendt for gangbesværede og kørestolsbruger m.v.

Besvarelsen bedes forelægges Handicaprådet til udtalelser og fremstilles som en sag på Miljø og Teknik udvalget, samt Byrådet."

Forvaltningen har i maj 2022 modtaget en henvendelse fra en borger, der spørger til tilgængelighed for handicappede på Thors Trappe. Forvaltningens svar fremgår af vedlagte bilag.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Henvendelse vedr. tilgængelighed på Thors Trappe

Punkt 94: Bo Vestergaard (C) anmoder om drøftelse af fremtidig vintertjeneste

05.00.00-G01-96-22

Resume

Bo Vestergaard (C) har anmodet om udvalgsdrøftelse af fremtidig vintertjeneste.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget

1. at sagen drøftes

Beslutning

Sagen udsat til næstkommende udvalgs møde.

Sagsfremstilling

Bo Vestergaard har i mail af 28. maj 2022 fremsendt følgende:

"Det Konservative Folkeparti foreslår:

Forslag til fremtidig vintertjeneste.

Vintervedligeholdelse er dyrt. Det er hårdt for naturen med salt og store fossildrevne rydnings-køretøjer. Tilmed er det et til stadighed udskældt område af mange borgere. Opfattelsen af for sent og forkert vintervedligehold er udbredt. Berettiget eller ej.

Kan vi gøre dette bedre? JA - måske

Åbenrå har gode erfaringer med sensorer, som er placeret i asfalten og koblet på internettet. Hermed kvalitetssikres det beslutningsgrundlag for om der skal indsættes vintertjeneste, hvornår, hvor og hvor meget. Tilmed kan der spares penge. I mine øjne lyder det genialt.

Derfor vil jeg anmode om, at der til næste MTU møde tilføjes et dagsordenpunkt til drøftelse af nedenstående og at forvaltningen laver indledende undersøgelse af mulighederne for at udrulle noget tilsvarende til Randers Kommune. På MTU mødet ser jeg gerne en beslutning for den videre proces.

<https://www.atea.dk/cases/aabenraa/> "

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Punkt 95: Gensidig orientering

00.22.04-P35-26-21

Beslutning

Intet særskilt at berette.